

„Munkát, kenyeret, vissza a czehekét. Mindent vissza.“ (*Prácu, chlieb, Čechov späť. Všetko naspäť.*) Polícia demonštrantov rozháňala a mnoho demonštrantov pozatvárala.

Každý zamestnávateľ, ktorý zamestnával osobu, ktorá nemala domovskú príslušnosť v Košiciach, bol povinný túto osobu ihneď prepustiť zo zamestnania a nikto nesmel prijať túto osobu do zamestnania.

Veliteľ stanice:
nečitateľný podpis, v. r.
vrchný strážmajster

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. 1329/38.

173

19. december 1938, Praha.

2. oddelenie Hlavného štábu č.-s. armády posielá MZV hlásenie Okresného úradu v Trebišove o útoku maďarských vojakov a obsadení obce Slanec.

Podľa hlásenia Okresného úradu v Trebišove ze 14.20 hodín dnešního dňa, prekročili maďarské teroristické pluky a maďarské vojsko o 11.15 hodín maďarské hranice. Četníci a finanční stráž musela ustúpiť. Maďari obsadili Slanec, železniční stanici tamtéž a nachádzajú sa severovýchodne za železniční trati.

Jeden finančník bol zastfelen.

AMZV ČR, PrS, kr. 68, f. 9, č. 180764/V1-4/38

174

20. december 1938, Žilina.

List J. V., predtým kolonistky v obci Orávka – kolónia Slávikovo, farárovi Jozefovi Buroňovi do Veľkej Lipnice, slovenskej obci v Poľsku, o jej žiadosti, aby informoval príbuzných o utrpení rodákov na okupovanom území Maďarska.

Vysokovážený, veľadôstojný pán Buroň, rímskokatolícky farár, Lipnicza Wielka na Orawie, Poľsko.

Veľadôstojný pán!

Isteže sa ráčite rozpamätať, keď sme Vás v lete pred pár rokmi navštívili, keď žila ešte moja tetka Karolina F., rod O. V týchto dňoch sme dostali 7 rodín, utečencov z Maďarska (22 dospelých a 17 detí). Sú to Lipničania, kolonisti zo Slávikova (*Orávka*) pri Rimavskej Seči, z odstúpeného územia Maďarsku. Jeden (Lipničan) V. mi povedal ich strašnú kalváriu. Mnohých tam bili aj trýznili a v tej krutej zime ich vyhnali z vlastného majetku. Napísali im do priepustky, že odchádzajú zo svojej vôle (*önként*). Mesto ich tu vzalo do opatery. Žofia V., rod.

Ž., prišla napríklad s 2-týždenným deckom na rukách v tej krutej zime. Ihneď musela byť dopravená do zvolenskej nemocnice. Maďari voči nim nemali milosrdenstva a zo svojich 100 000 korún cenných majetkov a z vlastných domov ich v tej krutej zime pred Vianocami s bitkou vyhodili.

Títo sa tam roku 1920 presťahovali ako kolonisti. Nepomohlo ani to, že to sú vlastne rodom Poliaci. Svoje role predali v Zubrici a v Lipnici a zakúpili si v Slávikove pri Rimavskej Seči. Podobne aj iné obce nám húfom posielajú stýraných a dobitých utečencov, ba držia i v žalári vo Felede (*Jesenské*). Vendelín M. a ešte dvaja Lipničania sú väznení, stýraní, zbití, že ktovie či sa ešte dožijú, kým ich úrady vyslobodia. Tu sú svedkovia, ktorí tam spolu boli týraní, to sú chudáci z Oravy, nešťastníci. Ráďte to tam dať znáť príbuzným, celej obci. S úctivým pozdravom

J. V.

AMZV ČR, PS II., kr. 327a, f. 4, č. 7446.

175

20. december, Praha.

Správa P. Fíšu, legačného radcu č.-s. vyslanectva v Budapešti, v ktorej podáva maďarskú verziu vojenského útoku na pohraničnú obec Slanec¹. K prípadu sa vyjadril aj č.-s. hlavný štáb.

Na recepci u ministerského predsedy pána Vörnle, bývalý legační rada pražského vyslanectví, ktorý mezitím byl jmenován zástupcem ministra zahraničních věcí, vyzval Dra. Fíšu k rozmluvě. Vylíčil mu s maďarského stanoviska případ u Slance. Prý bylo stříleno při potlačování nějaké manifestace na naší straně, takže střely dopadly na maďarské území a poranily maďarského celníka. Následkem toho dal místní vojenský velitel rozkaz k překročení demarkační čáry a obsazení obce Slanec. Jakmile to prohlásil do Budapešti, ihned mu byl dán rozkaz, aby okamžitě ustoupil se svým oddílem zpět za demarkační čáru. Pan Vörnle prý opakoval, že jim jest případ velmi trapný a pozval Dra. Fíšu na 10.30 hodinu k úřední rozmluvě o tomto případě.

Podle zpráv, které o 0.20 hodině a o 2. hodině ranní zaslal hlavní štáb, provedli útok u Slance nikoliv tlupy teroristů, nýbrž skutečné vojenské oddíly. Tyto však opustily Slanec skutečně dříve, než přišlo naše vojsko.

Zpravil jsem telefonicky Dra. Krno, vyčkáme ještě hlášení Dra. Fíši po jeho slyšení v ministerstvu zahraničních věcí, načemž v dohodě s Drem Krno učiním návrh pánu ministrovi.

Flieder

AMZV ČR, Kabinet, kr. 46, bez č.

¹ Pozri dok. č. 203